

บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย

ในการศึกษาเรื่องทัศนคติของผู้ใช้คอมพิวเตอร์ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่อซอฟต์แวร์ลิขสิทธิ์ มีวิธีดำเนินการศึกษาในเรื่องขอบเขตการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง การคัดเลือกตัวอย่าง วิธีการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้ในการศึกษา ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยและการรายงานผลการศึกษา ดังนี้

ขอบเขตการศึกษาและขอบเขตประชากร

ขอบเขตการศึกษา

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้ มีขอบเขตเพื่อศึกษาทัศนคติของผู้ใช้คอมพิวเตอร์ที่อาศัยอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ที่มีต่อซอฟต์แวร์ลิขสิทธิ์

ขอบเขตประชากร

กลุ่มประชากรคือ ผู้ใช้คอมพิวเตอร์ที่อยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ในปี 2545

กลุ่มตัวอย่างและวิธีการคัดเลือกตัวอย่าง

เนื่องจากไม่ทราบจำนวนผู้ใช้คอมพิวเตอร์ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จึงกำหนดขนาดตัวอย่างจำนวน 200 ตัวอย่าง และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบโควตา¹⁵ โดยแยกตามกลุ่มอาชีพ นักศึกษา เจ้าหน้าที่ของรัฐและรัฐวิสาหกิจ ลูกจ้างบริษัทห้างร้านเอกชน และเจ้าของกิจการ ซึ่งจะเก็บตัวอย่างจำนวน 50 ตัวอย่างในแต่ละกลุ่มอาชีพ รวม 200 ตัวอย่าง

สำหรับวิธีการคัดเลือกตัวอย่างจะใช้การสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ทำการสุ่มเก็บข้อมูลจากแหล่งชุมชน ได้แก่ ศูนย์คอมพิวเตอร์พลาซ่า ศูนย์การค้ากาดสวนแก้ว ศูนย์การค้าเซนทรัลแอร์พอร์ต บริษัทห้างร้าน หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

¹⁵ William G. Zikmund. *Business research methods*. Dryden press, 2000 p. 350

วิธีการศึกษา

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) รวบรวมข้อมูลจากการศึกษา หนังสือ วารสาร บทความ สิ่งพิมพ์ และเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) รวบรวมข้อมูลด้วยการใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามอาชีพกลุ่มละ 50 ตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 200 ตัวอย่าง ทำการสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ และทัศนคติที่มีต่อซอฟต์แวร์ลิขสิทธิ์ โดยค้นคว้าข้อมูลทุติยภูมิเพื่อใช้ในการสร้างแบบสอบถาม และได้ทำการทดสอบแบบสอบถามจำแนกตามกลุ่มอาชีพ ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการทดสอบ ได้นำมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม และดำเนินการเก็บแบบสอบถามจากแหล่งชุมชน ได้แก่ ศูนย์การค้ากาดสวนแก้ว ศูนย์การค้าเซ็นทรัลแอร์พอร์ต ศูนย์คอมพิวเตอร์พลาซ่า ศูนย์คอมพิวเตอร์ซีเอ็ม และศูนย์คอมพิวเตอร์ไอคอนสแควร์

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งโครงสร้างออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้คือ

1. ข้อมูลพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล ได้แก่ ประสบการณ์ ระดับความเข้าใจในการใช้คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล การมีคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลใช้ในที่พักอาศัย และการใช้งานคอมพิวเตอร์ในกิจกรรมด้านต่างๆ
2. ทัศนคติที่มีต่อซอฟต์แวร์ลิขสิทธิ์ เป็นคำถามแบบประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ Likert โดยจะถามถึงความรู้ความเข้าใจและความรู้สึกที่มีต่อซอฟต์แวร์ลิขสิทธิ์ ซึ่งลักษณะคำถามจะประกอบด้วยข้อความที่เป็นการให้ความสำคัญในแต่ละด้าน โดยคำถามจะมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ โดยในด้านความรู้ความเข้าใจ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เฉยๆ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และในด้านของความรู้สึก ได้แก่ พอใจมากที่สุด พอใจ เฉยๆ ไม่พอใจ และไม่พอใจมากที่สุด
3. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก และระดับรายได้ต่อเดือน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows และใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่การแจกแจงความถี่ (Frequency) อัตราร้อยละ

(Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) 2 samples t-test ไคสแควร์ (X^2) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of variance)

ในแบบสอบถามส่วนที่ถามถึงระดับความเข้าใจในการใช้คอมพิวเตอร์ โดยใช้ประโยชน์ในการวัดระดับความเข้าใจซึ่งนำมาจากการศึกษาระดับการใช้งานเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลของ The Business Research Lab, New York¹⁶ โดยมีการวัดระดับความเข้าใจ 5 ระดับ ดังนี้

ระดับความเข้าใจในการใช้คอมพิวเตอร์	ประโยคที่ใช้ในการวัดระดับความเข้าใจ
ไม่เข้าใจ	- ฉันไม่รู้วิธีที่จะเปิดสวิตช์เครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้งาน
เข้าใจน้อย	- ฉันเปิดเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นแต่มีปัญหาทุกอย่างหลังจากเปิดเครื่อง
เข้าใจปานกลาง	- ฉันรู้พื้นฐานของวิธีการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ของฉันแต่ไม่มากนัก
เข้าใจมาก	- ฉันเข้าใจวิธีใช้ซอฟต์แวร์เกือบทุกอย่างที่ฉันมีและมีปัญหานิดหน่อยในการเรียนรู้ซอฟต์แวร์ใหม่ๆ
เข้าใจเป็นอย่างดี	- ฉันเข้าใจทุกอย่างในเครื่องคอมพิวเตอร์ของฉันทั้งซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์

แต่เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่ไม่เข้าใจในการใช้คอมพิวเตอร์และเข้าใจน้อย มีจำนวนเพียง 3 ราย ซึ่งอาจเกิดปัญหาในการวิเคราะห์ข้อมูล จึงได้ทำการรวมกลุ่มที่ไม่เข้าใจ และกลุ่มเข้าใจน้อย เข้ากับกลุ่มที่มีระดับความเข้าใจปานกลาง และใช้ระดับความเข้าใจในการใช้คอมพิวเตอร์ 3 ระดับในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ระดับความเข้าใจน้อย-ปานกลาง ระดับความเข้าใจมาก และระดับความเข้าใจเป็นอย่างดี

ในส่วนของคำถามซึ่งเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)¹⁷ ตามวิธีของ Likert มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

¹⁶ Business Research Lab. PC Usage Study [Online], Available : <http://www.busreslab.com> [2002, Jan 15].

¹⁷ วีระยา กัทธธราชชัย, หลักการวิจัยเบื้องต้น, (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2539), หน้า 354.

ส่วนของความรู้ความเข้าใจ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ	5
เห็นด้วย	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ	4
เฉยๆ	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ	3
ไม่เห็นด้วย	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ	1

มีเกณฑ์การแปลผลจากค่าเฉลี่ยในแต่ละระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49	หมายถึง	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49	หมายถึง	เฉยๆ
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ส่วนของความชอบและความรู้สึก

พอใจมากที่สุด	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ	5
พอใจ	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ	4
เฉยๆ	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ	3
ไม่พอใจ	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ	2
ไม่พอใจมากที่สุด	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ	1

มีเกณฑ์การแปลผลจากค่าเฉลี่ยในแต่ละระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00	หมายถึง	พอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49	หมายถึง	พอใจ
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49	หมายถึง	เฉยๆ
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49	หมายถึง	ไม่พอใจ
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49	หมายถึง	ไม่พอใจมากที่สุด

เนื่องจากทัศนคติเกิดจากข้อมูลที่แต่ละคนได้รับ ทั้งจากประสบการณ์ที่เรียนรู้เกี่ยวกับสินค้า หรือความสัมพันธ์กับกลุ่มอ้างอิง เช่น พ่อแม่ เพื่อน บุคคลอื่นในสังคม ดังนั้นการที่ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์หรือกลุ่มอ้างอิงที่มีความแตกต่างกันน่าจะมีทัศนคติที่แตกต่างกัน จึงวิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อซอฟต์แวร์ลิขสิทธิ์ โดยได้จำแนกตามระดับ

ความเข้าใจในการใช้คอมพิวเตอร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่
เคยซื้อและไม่เคยซื้อซอฟต์แวร์ลิขสิทธิ์ และจำแนกตามกลุ่มอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล ใช้เวลาประมาณ 20 วัน ตั้งแต่วันที่ 1-20 สิงหาคม 2545

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ใช้เวลาประมาณ 7 เดือน ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ -
สิงหาคม 2545

การรายงานผลการศึกษา

การนำเสนอข้อมูลจะอยู่ในรูปแบบของการบรรยายและตารางข้อมูล โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 บท ได้แก่

1. บทนำ
2. ทฤษฎีและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
3. ระเบียบวิธีวิจัย
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปและอภิปรายผลการศึกษา